

Abonamente:

IN RUSIA
Pe 3 luni: . . . 2 Ruble
IN ALTE ȚĂRI:
Pe trei luni: . . . 5 Lei

ARDEALUL

(TRANSILVANIA)

Gazetă săptămânală pentru Românii transilvăneni aflați în Rusia

Redactor: Dr. ONISIFOR GHIBU

Redacția și Administrația, Chișinău. Alexandrovscaia-u, Passage.

PLATA

PENTRU RECLAME

după

ÎNVOEALĂ

Sibiu
11441Sibl. Univ. Cluj
12

CĂTRĂ CETITORI

Sunt trei ani de zile, de când s'a deslanțuit asupra lumii, grozava nenorocire a războiului. Milioane de oameni în floarea vieții au murit în astă vreme de glonțul ucigaș; alte milioane au rămas schilavi pentru toată viața, și alte milioane și-au părăsit, de nevoie, satul și țara, pentru a scăpa de urgia dușmanului și-a părăsit prin lume, până ce pacea le va aduce alinarea durerilor.

Printre cei cari au suferit mai mult dintre toți pe urma acestui războiu, suntem și noi Românii din Transilvania. Nu ne-au fost de ajuns durerile pe cari le-am îndurat de aproape două mii de ani pe plaiurile unde ne a așezat împăratul Traian, a trebuit să plătim scump și în acest războiu dreptul la fericirea urmașilor noștri.

Sute de mii de Români Ardeleni, au fost siliți să lupte alături de dușmanii lor de veacuri și împotriva celor mai sfinte interese ale lor proprii. Zeci de mii dintre ei, au murit pe câmpul de luptă înzadar, lăsând în urma copiii orfani, soții văduve și părinți nemângiați. Sute de mii dintre ei, au fost urniți dela casele lor și aruncați prin depărtate străinătăți, unde li se istoricește fără nici un rost tinerețea și viața.

În multe suflete se va fi clătinat, în acești trei ani, credința în steaua neamului. Au fost atât de grele încercările prin cari au trecut, în cât nu ne putem mira, că atâția înși au sovăit. Totuși îndoiala noastră astăzi nu mai este deloc îndreptățită, căci marile noastre puteri au fost răscum-părate prin însuși faptul, că România a intrat în războiu pentru mântuirea noastră. Visul nostru de veacuri a început să se înlăptuiască și ce mai însemnează pe lângă un lucru așa de mare suferințele noastre trecătoare? Că România nu și-a putut împlini îndată dorința ei, nu însemnează mai nimic într'un războiu grozav ca acesta. Că n'a putut păstra Ardealul pe care l-a cucerit și că a pierdut chiar partea cea mai mare a țării, nici aceasta nu însemnează mult, căci sfârșitul războiului ne va da îndărăt tot ce a ocupat dușmanul din pământul României precum și Transilvania noastră.

Nu, nu mai e nici o îndoială că suferințele noastre vor fi bogat răsplătite la sfârșit, când dreptatea va ieși biruitoare și noi ne vom vedea

stăpâni pe toate drepturile noastre.

Dar până atunci, poate că o să mai treacă vreme. Poate că războiul se va mai prelunge încă până în anul viitor. Ne va mai trebui răbdare pentru a putea suferi până la sfârșit. Pentru întărirea inimii a celor o sută de mii de Români ardeleni, pe cari soarta i-a aruncat pe pământul primitor al Rusiei, fie ca prizonieri (plenici), fie ca refugiați (bejenari), fie în alt chip, am socotit că e bine să se tipărească o gazetă anume, care să le dea în fiecare săptămână o hrană sufletească potrivită. Mulțumită libertății de tipar, de care se bucură acum Rusia în urma Revoluției, acest gând se și întrupează începând cu ziua de astăzi. Din parte-mi n'am des-tule cuvinte pentru a mulțumi tuturor acolora, cari mi-au făcut cu putință tipărirea acestei gazete, menite a aduce mângâiere și lumină în sufletele atât de încetate ale fraților noștri ardeleni.

Bunul Dumnezeu să nu prelungească însă prea mult vremea, cât această gazetă va trebui să iasă aicea, ci să ne ducă cât mai curând în țara noastră mult iubită, în Transilvania slobodă, după care de ani de zile însătoșază sufletele noastre. O. Ghibu.

ARDEALUL.

*Mult departe ești,
Drag Ardeal cu râuri line
Și cu munți încântători...
Dor de tine mă muncește,
Doina ta mă nălănțuiește
Când o cântă adeseori.
Cândul meu atunci străbate
Spre hotare depărtate
Spre dumbrăvi ardelenesti
La câmpii ce-și scaldă'n soare
Lăzurile zâmbitoare
Și la doine românești.
Du-te vântule cu bine
Peste munți cu râuri line,
În câmpii ardelenesti.
Unde doina-i mai duioasă,
Unde floarea-i mai frumoasă,
Unde tu mai dulce ești.*

Nu vă îndoiiți, fraților de sfârșitul războiului. Ori cât ar mai ținea războiul, el se va sfârși spre binele nostru. Nu este putere în lume care să biruiască puterile întovărășite, din care facem parte și noi, și cari ne vor da tuturor cari am suferit: ROMANIA MARE.

LA ALBA IULIA

În ziua de 6 Iunie au trecut prin Chișinău 1200 de ostași și 120 ofițeri români din Transilvania, cari înainte au fost prizonieri (plenici) în Rusia și cari acum de bună voie au plecat în oastea României, ca împreună cu frații

lor să lupte pentru slobozirea Transilvaniei de sub Unguri. Ei au stat aproape o jumătate de zi în Chișinău, unde a avut loc o frumoasă sărbare întocmită de către Moldovenii. La această serbare Moldovenii li-au dat Ardelenilor un steag

Mihail Viteazul. Domn al Munteniei, Moldovei și Transilvaniei.
Ucis de Unguri, la anul 1601, pe câmpia Turzii

național ca amintire, cu îndatorirea să-l ducă și să-l înlănțuie în turnul cetății dela Alba-Iulia, în Transilvania. Seara la despărțire, când trenul s'a pus în mișcare, Românii Transilvăneni refugiați în Chișinău și Moldovenii cari se aflau în gară (vagzal) s'au despărțit de vitejii ostași, cu vorbele: *La Alba Iulia! Adică: luptați cu îndârjire ca să alungăm pe dușman de pe pământul neamului nostru, și să intrați biruitori în Alba Iulia, pe care a cucerit-o acum trei sute și mai bine de ani Mihail Viteazul.*

Numele orașului Alba Iulia e legat de numele marelui Voevod, care a desrobât înainte

vreme Ardealul. Astăzi, când aici, într'o țară îndepărtată de a noastră, desfășurăm această gazetă cu însuși numele țării noastre mult iubite, trebuie să ne aducem aminte de *Alba Iulia* și de *Mihail Viteazul*. La Alba Iulia va avea să-și puie pe cap *Regele Ferdinand* coroana de craiu al *României mari*, cum și-a pus-o acum trei veacuri Mihail Viteazul.

Fraților ardeleni! În așteptarea acelei zile mari, care va trebui să vie, închinați-vă amintirii viteazului voevod Mihail și rugați pe Dumnezeu să ajute urmașului lui de astăzi, *Maiestății Sale Ferdinand I*, să intre biruitor în Alba Iulia.

DATORIA NOASTRA

Fiecare din noi avem pe lângă datorile față de noi înșine, și mari datorii către neam. Cea mai mare dintre toate, în vicmurile hotărâtoare de acum, este ca să luptăm pentru biruința neamului și pentru așezarea lui pe temelii mult mai tari decât cele de până acum. Datoria aceasta au și înțeles-o cei mai mulți ardeleni aflați în Rusia ca prizonieri. Zeci de mii dintre ei au cerut să fie primiți în oastea românească, și până acuma mulți dintre ei au și plecat în țară, spre a lupta împotriva dușmanilor de o mie de ani ai neamului nostru. Mulți dintre prizonieri doritori de a-și împlini cât mai

degrabă datoria față de neam, s'au întors și către noi și ne-au întrebat: ce să facă pentru ca să poată intra în mândra oaste a regelui Ferdinand? Acestora le răspundem, că la Kiev s'a alcătuit un birou al voluntarilor români, de unde se pot cere orice lămuriri. Toți aceia deci, cari simt în sufletul lor fiorul iubirii de neam: toți aceia cari s'au săturat de unguri, și doresc ca să ajungem noi stăpâni pe soarta noastră,—să se întoarcă către *„Corpus voluntarilor Români”* (Corpus românescii dobrovolțev), Kiev și să ceară înscrierea lor în oastea română, care trebuie să desrobască Ardealul.

Cătră Ardelenii voluntari

în oastea română

Cu prilejul trecerii lor prin Chișinău, voluntarii ardeleni au fost întâmpinați în gară de Moldovenii, precum și de ardelenii refugiați aici. Aceștia li-au adresat următorul manifest:

Fraților,

În denumul către mărețea voastră datorie națională, noi Românii refugiați în Basarabia, vă oprim o clipă, pentru a vă arăta sentimentele noastre de dragoste și a vă ura din inimă „cale bună”!

De peste o mie de ani, neamul nostru suferă sub jugul tiran al Ungurilor. În acest timp părinții și strămoșii noștri s'au răscolat de mai multe ori împotriva asupritorilor; dar nici odată împrejurările nu i-au ajutat să-și poată dobândi libertatea. Sunt nesfârșite suferințele, pe cari le-au îndurat în cursul veeurilor dela împalatorii noștri. Istoria noastră e scrisă numai cu sânge, cu lacrimi și cu sudori crunte.

Dar frații noștri din România nu ne-au uitat. Când conducătorii lor au socotit sosită vremea, au seos sabia din teacă și au pornit războiu împotriva Ungurilor. La acest războiu greu, care i-a cerut României jertfe neînchipuit de grele, veniți acum și voi, iubiților frați. Voi de mult v'ați dat seama că Ardealul, ori va scăpa acum de sub Unguri, ori va pieri și în această credință v'ați imbiat bueros viața pentru a desrobi prin ea plaiurile noastre strămoșești. Fără sângele vostru, temelile României Mari nu s'ar fi putut pune; patria noastră de mâine trebuia făurită de către toți fiii ei.

Iată-vă acum în drum spre cea mai sfântă datorie a voastră. Ieri voi ați trecut Nistrul, căleând pe pământul locuit de frații noștri basarabeni, — mâine veți trece Prutul, mergând la frații din România. Bunul Dumnezeu să vă ducă sănătoși cât mai curând peste Carpați, la părinții, la soțiile și la copiii voștri mult iubiți, cari de ani întregi vă așteaptă cu înfrigurare.

Ajunși în România, să nu vă uitați la durerile și neajunsurile ei mari de astăzi, ci priviți numai spre ținta cea înaltă, care vă va duce la izbândă! Puneți cu drag umărul vostru vânjos alături de frații moldoveni, munteni, dobrogeni și olteni, și, ajutați și de putericiile noștri aliați, mergeți, cu vitejie, înainte; pedepsiți cum se cuvine pe cei ce au încăleat pământul sfânt al României și alungați de pe plaiurile Ardealului pe asupritorii noștri de veacuri, întinzând hotarele țării până unde se aude graful românesc!

Numele vostru, fraților, va rămânea scris cu litere de aur în istoria neamului românesc, căci voi ați adus pe altarul lui cea mai frumoasă jertfa. Fapta voastră însemnează cel mai culminant moment din viața neamului nostru.

Luptați pentru cea mai dreaptă cauză din lume, și cauzele sfinte le sprijinește însuși Dumnezeu.

Înainte, deci, cu Dumnezeu!

Trăiască România Mare!

Chișinău, 6 Iunie, 1917.

Românii ardeleni refugiați în Basarabia

— XX —

EGYETEM: KÖNYVTÁR

1 * 1919 SZPT. 15.

KOLOZSVAR.

